

Datum
2016-06-08
Ert datum
2016-03-21

Vårt diarienummer
2016-110-3753
Er beteckning
S2016/02084/SF

Kopia Utbildningsdepartementet

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Mer tydlighet och aktivitet i sjuk- och aktivitetsersättningen (Ds 2016:5)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillstyrker utredningens förslag om förändringar i sjuk- och aktivitetsersättningen. CSN vill dock lämna följande synpunkter avseende utredningens förslag ur studiestödshänseende. Avseende förslaget i kap. 5.1 ser CSN en risk med att personer som ska studera väljer studiemedel istället för aktivitetsersättning då studiemedel i vissa fall medför en högre ersättning. CSN föreslår även ytterligare utredning i fråga om samordning mellan studiemedel och aktivitetsersättning.

5.1 En provotid för studier med bibehållen aktivitetsersättning.

Enligt 3 kap. 25 § p. 4 studiestödlagen (1999:1395) får studiemedel *inte* lämnas för den tid vilken det lämnas sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken. Det innebär att för de som studerar med bibehållen aktivitetsersättning blir det inte aktuellt med studiestöd från CSN.

För de personer som är mellan 19-29 år och har haft låg eller ingen inkomst utgår aktivitetsersättning med 7 753 till 8 675 kronor per månad före skatt. Beräknat med 30 procent i skatt innebär det mellan 5 427 och 6 072 kronor netto per månad. Studiemedel i form av bidrag och lån utgår f.n. med 9 904 kronor för fyra veckors studier. Om den studerande har rätt till det högre bidraget uppgår enbart bidragsdelen till 6 556 kronor. CSN ser en risk med att studerande från 20 års ålder väljer att studera med studiemedel istället för aktivitetsersättning med hänsyn till att studiestödet i vissa fall kan utgöra en högre ersättning. Det är därför viktigt att Försäkringskassan kan förklara fördelarna med att pröva att studera med bibehållen aktivitetsersättning istället för att ta studiemedel. Vid studier med bibehållen aktivitetsersättning utnyttjar den studerande inte några veckor med studiemedel. Det innebär att om studierna går bra kan han eller hon fortsätta studera med studiestöd utan att provotiden med bibehållen aktivitetsersättning har påverkat det maximala antalet veckor med studiemedel som kan beviljas. Detta med hänsyn till att

CSN Huvudkontoret

Postadress
851 82 Sundsvall

Telefon
060-18 60 00

Telefax
060-18 61 93

Webbadress
www.csn.se

veckorna inte anses utnyttjade under prövotiden.¹ CSN gör inte heller någon resultatprövning av de studier som genomförts med aktivitetsersättning vid fortsatta studier med studiestöd. Vidare får den studerande inte något studielån som ska betalas tillbaka för den period den studerande har aktivitetsersättning.

Övrigt

CSN har även uppmärksammat ett problem som innebär att en försäkrad kan få dubbla ersättningar då han eller hon börjar studera med studiestöd och senare blir beviljad aktivitetsersättning. Det är inte ovanligt att Försäkringskassan beslutar om aktivitetsersättning flera månader efter CSN:s beslut om studiestöd. Beslut om aktivitetsersättning kan dessutom beviljas tre månader retroaktivt. Under denna tid har CSN betalat ut studiemedel. När aktivitetsersättningen beviljas innebär det att den studerande får både studiemedel och aktivitetsersättning för samma period. CSN kan i dessa lägen inte återkräva studiemedel som betalats ut då den studerande varit i god tro. Enligt CSN:s uppfattning bör det utredas om det bör införas en bestämmelse i socialförsäkringsbalken som innebär att aktivitetsersättning inte kan utgå för tid då studiemedel betalats ut. CSN menar att studiemedel inte kan betraktas som en tillfällig ersättning i avvaktan på en mera korrekt ersättningsform. Inte heller kan det vara rimligt att en studerande som under en längre tid har bedrivit framgångsrika studier, med studiemedel, plötsligen förklaras helt arbetsoförmögen med rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning för samma tid.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av verksjuristen Ulrika Åsemar. I arbetet med remissvaret har även verksjuristen Åsa Bergdahl, verksamhetsutvecklarna Maria Grahn Sillén och Lars Gustafsson samt studiestödsutredaren Sanna Pihlquist deltagit.

Åke Svensson

Ulrika Åsemar

¹ Bestämmelser om hur många veckor studiestöd kan beviljas finns i 3 kap. 8-9 §§ studiestödslagen (1999:1395)